

Innst. 459 L

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra Stortingets presidentskap

Innstilling fra Stortingets presidentskap om lov om endringer i stortingsgodtgjørelsesloven (avkortning av kapitalinntekter)

Til Stortinget

Bakgrunn

Stortingets presidentskap legger med dette frem forslag til lov om endringer i stortingsgodtgjørelsesloven.

I forbindelse med behandlingen av Innst. 51 L (2016–2017) om ny stortingsgodtgjørelseslov traff Stortinget følgende vedtak:

«Stortinget ber presidentskapet utrede hvordan kapitalinntekter kan inkluderes i systemet for avkortning, etter § 18 om 'bortfall og avkortning av fratredelesytelse og etterlønn', på linje med andre inntekter.»

Spørsmålet ble deretter vedtatt som en del av mandatet til reglementskomiteen som presidentskapet hadde nedsatt. Reglementskomiteen fremla sin rapport 29. mai 2017.

Sammendrag av reglementskomiteens forslag til endring

Gjeldende rett

Storingsrepresentanter og fast møtende vararepresentanter som etter valg ikke fortsetter på Stortinget, kan etter stortingsgodtgjørelsesloven § 15 etter søknad til Stortingets presidentskap tilstås fratredelesytelse tilsvarende månedlig godtgjørelse. Det stil-

les ikke aktivitetskrav ved tilståelse av fratredelesytelse.

Etterlønn kan etter stortingsgodtgjørelsesloven § 16 etter søknad til Stortingets presidentskap tilstås for inntil tolv måneder etter opphør av fratredelesytelse. Etterlønn utgjør 66 prosent av godtgjørelsen som representant. Etterlønn er forbeholdt mottakere som kan dokumentere at de er aktivt arbeidssøkende eller gjennomfører relevant kompetanseheving.

Det er gitt nærmere bestemmelser om bortfall og avkortning av både fratredelesytelse og etterlønn i § 18. Etter gjeldende rett skal det foretas en avkortning av fratredelesytelse og etterlønn mot lønns-/næringsinntekt, pensjon og lignende. Innholdsmessig er regelen å forstå som en avkortning mot personinntekt, med andre ord inntekt som skal dekke livsopphold, eller inntekter som er relatert til en form for arbeidsinnsats. Kapitalinntekter (leieinntekt utenfor næring, passive kapitalinntekter mv.) gir ikke grunnlag for avkortning. Dette er tilsvarende prinsipp som for eksempel gjelder for tilståelse av dagpenger under arbeidsledighet etter folketrygdloven og for etterlønn som tilstås medlemmer av regjeringen. Heller ikke disse ytelsene avkortes mot kapitalinntekter.

Ytelsen avkortes likevel ikke dersom annen inntekt i hele ytelsesperioden (fratredelesytelses- og etterlønsperiode vurdert samlet) ikke overstiger 5 000 kroner. Dersom inntekten i perioden overstiger 5 000 kroner, kommer hele beløpet til avkortning. Loven § 17 gir Stortingets administrasjon rett til å innhente opplysninger som er nødvendige for å kontrollere om vilkårene for fratredelesytelse og etterlønn etter lov er oppfylt.

Reglementskomiteens vurderinger

Reglementskomiteen har vurdert hvorvidt det også bør foretas en avkortning av fratredeles- og et-

terlønnsytelsene mot kapitalinntekter, samt hvordan en slik lovendring kan utformes.

Som kapitalinntekter utgjør blant annet:

- Løpende inntekt fra utleie av bolig
- Gevinst ved salg av bolig eller andre formuesobjekter
- Gevinster ved salg av aksjer
- Aksjeutbytte
- Renteinntekter

Reglementskomiteen mener at regler om avkortning mot kapitalinntekter, i likhet med regler om avkortning mot annen inntekt, både skal gjelde fratredelesytelsen og etterlønn. Ytelsene er ment å være en sikkerhet for økonomisk trygghet dersom representanten har utfordringer med å komme i arbeid. Reglementskomiteen mener at ytelsene ikke bør kunne opprettholdes uavkortet i situasjoner hvor den tidligere representanten har andre inntekter, selv om disse inntektene ikke er relatert til en form for arbeidsinnsats.

Innføring av en regel om avkortning mot kapitalinntekter forutsetter at det etableres nærmere regler om *hvilke* inntekter som anses som kapitalinntekt, og om når inntektene skal tidfestes. Reglementskomiteen vil foreslå at bestemmelsen utformes slik at avkortning skal skje mot kapitalinntekter som er å anse som skattemessig inntekt i ytelsesperioden.

Fordelene med å knytte reglene opp mot skattesystemet er mange:

For det første har reglene om etterlønn og forarbeidene til disse allerede i dag en begrepsbruk som ligger nært opp til den begrepsbruken som benyttes i skatteretten. I § 18 i loven om avkortning mot personinntekter henvises det for eksempel i dag eksplisitt til at det er skattepliktig inntekt i ytelsesperioden som (eventuelt) skal medføre bortfall eller avkortning. Det vil gi god konsistens i reglene om også de nye reglene om avkortning av etterlønn mot kapitalinntekter tar utgangspunkt i inntekter som anses som skattepliktige i ytelsesperioden.

For det andre er skattereglene utviklet gjennom lang tid, og begrepsbruken er rimelig avklart. Eventuelle uklarheter eller nye faktiske inntektselementer vil dessuten sannsynligvis få sin avklaring gjennom en bred, løpende praksis innenfor skatteretten. Ved å knytte en regel om avkortning opp til skatteloven vil reglene kunne bli mer dynamiske.

For det tredje vil et system som er parallelt til skattereglene, kunne bidra til at reglene får mer allmenn forståelse og legitimitet. Samtidig vil skattesystemet kunne fungere som en referanse for offentligheten, som vil kunne få tilgang til ligningstall når ligningen legges ut. Det siste gjør reglene mer transparente.

For det fjerde vil en slik regel være kontrollerbar ved at Stortingets administrasjon vil kunne få tilgang til de mer detaljerte ligningstallene, herunder selvangivelsen. Loven § 17 hjemler at opplysninger kan innhentes, blant annet fra skattemyndighetene, for å kontrollere om vilkårene for fratredelesytelse og etterlønn er eller har vært oppfylt i tilbakelagte perioder.

Kapitalinntekter som er unntatt fra beskatning, vil ikke danne grunnlag for avkortning av etterlønn og fratredelesytelse. Dette vil for eksempel gjelde gevinster ved salg av egen bolig, så fremt representanten selv har eid og bebodd i boligen ett av de to siste årene.

Det vil videre bare være skattepliktige kapitalinntekter som utbetales i ytelsesperioden som vil være gjenstand for avkortning. Det kan hevdes at en svakhet ved en regel som foreslått er at etterlønn og fratredelesytelse ikke avkortes mot eventuelle kapitalinntekter som opptjenes i ytelsesperioden, men som utbetales og skattlegges på et senere tidspunkt. Dette kan gi representantene visse tilpasningsmuligheter, for eksempel ved å påvirke tidspunkt for utbetaling av utbytte. Reglementskomiteen mener likevel at fordelene med å knytte reglene opp mot skattesystemet er så store at de oppveier disse ulempene.

Reglementskomiteen har videre vurdert om det er visse kapitalinntekter som ikke bør danne grunnlag for avkortning av etterlønn ut fra likebehandlingshensyn. For eksempel anses renteinntekter som skattepliktig inntekt det året de opptjenes, mens verdistigning i aksjefond, både i form av kursgevinster og utbetalt utbytte, først beskattes når andelene realiseres. En representant som har penger i form av bankinnskudd, vil med en regel om avkortning mot skattepliktige kapitalinntekter få etterlønnen avkortet krone for krone mot renteinntekter. En representant som derimot har tilsvarende midler plassert i aksjefond, vil ikke få etterlønnen avkortet, med mindre representanten aktivt velger å realisere andelene i etterlønnperioden. Reglementskomiteen viser til at hensynet til likebehandling mellom vanlige spareformer tilsier at renteinntekter unntas fra avkortning.

Forslag til endring

Stortingsgodtgjørelsesloven § 18 første ledd bokstav b skal lyde:

- b) Ytelsen skal ellers avkortes krone for krone mot annen inntekt i ytelsesperioden, herunder brutto lønns- og pensjonsinntekt, netto næringsinntekt og kapitalinntekt med unntak av renteinntekter. Ytelsen avkortes likevel ikke dersom annen inntekt i hele ytelsesperioden (fratredelesytelses- og etterlønnperiode vurdert samlet) ikke overstiger 5 000 kroner. Dersom inntekten i perioden

overstiger 5 000 kroner, kommer hele beløpet til avkorting.

Presidentskapets merknader

Presidentskapet viser til rapporten fra reglementskomiteen og tiltrer komiteens begrunnelse og forslag til endring i stortingsgodtgjørelsesloven § 18 om at også fratredelsesyttelse og etterlønn skal avkortes mot skattepliktige kapitalinntekter i ytelsesperioden.

Presidentskapet mener videre at endringen bør tre i kraft 1. januar 2018.

Presidentskapets tilråding

Tilrådingen fremmes av et samlet presidentskap.

Presidentskapet viser til presidentskapets merknader ovenfor og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i stortingsgodtgjørelsesloven (avkortning for kapitalinntekter)

I

Stortingsgodtgjørelsesloven § 18 første ledd bokstav b skal lyde:

b) Ytelsen skal ellers avkortes krone for krone mot annen inntekt i ytelsesperioden, herunder brutto lønns- og pensjonsinntekt, netto næringsinntekt og *kapitalinntekt med unntak av renteinntekter*. Ytelsen avkortes likevel ikke dersom annen inntekt i hele ytelsesperioden (fratredelsesyttelses- og etterlønnperiode vurdert samlet) ikke overstiger 5 000 kroner. Dersom inntekten i perioden overstiger 5 000 kroner, kommer hele beløpet til avkortning.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2018.

Oslo, i Stortingets presidentskap, den 8. juni 2017

Olemic Thommessen

Marit Nybakk

Kenneth Svendsen

Svein Roald Hansen

Ingjerd Schou

Line Henriette Hjemdal

